

САНХАА ОРОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУХУН
ХАБЫАТА

ХАБЫАТ
1991 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТӨН ТАХСАР

№ 125 (8386). 1998 СЫЛ СЭТИННИЙ 7 КҮНЭ. СУБУОТА. СЫНАТА — 1 солк. 10 харгы.

ЫЧЧАТ ПОЛИТИКАТА—СОКУОН ХАРАБЫЛАН

ДЬОКУУСКАЙ. Ил Түмэн бастагы аадымнан «СР ыччат государственной политикатын туһунан» сокуону ыланан туһар. СР ыччат дымаларыгар министр ил солбуйааччы Ольга Маннениэ этэринэн, Россия манньк сокуон атын субъектарга суох. Сокуону ыланар туһунан идея үөскээбитэ өр буолла. Билигин өгөһүлүбүт докумуон салгы тупсарымын эрийэр. Сокуону бастагы аадымнан ыланымта ирэтэн өгөрөөччүлэр аадымтарыгар балаача сүбэлэбиннэр уонна бөлүгүлэриннэр өгөһүлүбүттара.

Сокуон биир үчүгэй эттүгүн уһун бодьоххо суотамыта буолар. Барыл быһымтынан, боччуунаах үбүлээһини эрийэр ыстатыйалар бааллар. Онон сокуон ылымнааһына, бюджет өгөрүүгө устуоттанара булгуччулаах буолуода.

СНА.

УЛУУС МУННАБЫН СЕССИЯТЫТТАН

ОРОСКУОТТААНЫН КЫТААНАХ РЕЖИМИГЭР КИИРИИ: ОЛ ААТА, СУУЛАНАН КЭБИНИ БУОЛБАТАХ

Сэттиний ый 5 күнүгэр Улуу Муннабын XVII-с сессията үлээтэ. Кыттыны муннадар: улуу дьаһалтатын баһылыга А. А. Шадрин, нөһүлүктөр баһылыктара, управленнелар начальниктара, төрүтүгэр, контуруолуур органдар салайааччылары, ытырымылаахтар.

Сессия муннабын кини председатели А. Р. Саргыдаев салайан ытта. Муннаах бисэ бонпуруоһу көрдө.

Бастааннан «Улуу дьаһалтатын баһылыгы социальнай бонпуруостарга солбуйааччы туһунан» кадр бонпуруоһа турда. Муннаах кандидатураны улуу дьаһалтатын аатынан баһылыг А. А. ШАДРИН киллэрдэ. Кини бу тустаах дуоһунаска билигин эбээһини толорооччунан үлэни сылдьар Яковлев Иван Иванович кандидатураны турурда, кандидат олохун, үлэтин биографиятын билбисинэрдэ, кини, салайааччы баһылыгынан бөбүтүн сымнааһын өтөрдө. Кандидатураны өйөөн түөрт депутат кытынан Улуу Муннаада Яковлев Иван Иванович улуу дьаһалтатын баһылыгынан социальнай бонпуруостарга солбуйааччыны биир сымнаан бигэргэттэ.

Иккиннэ, «Чурапчы сэлэниһэтин кини стадионунан Бараксанов П. Е. аатын иһэрэр туһунан» көрүдүмэ РСФСР үөрэтириитин туһунан, Саха АССР үтүөлөөх учуутала, ССРС физическай культурага туһуна, спорт ахтынай тарбияччыта, ахсаабат промандиһа Бараксанов Поликарп Егорович үтүө аатын үйөтүтөр сымтан уонна муннаах Кылааннаах нөһүлүктэ дьаһалтатын, олохтоохторун, улуу спорт комитетин, спорт ветеранын туруорсууларын өйөөн, Улуу Муннаадын сессията кини стадионунан Бараксанов П. Е. аатын иһэрэрэ быһаарда.

Үсүһүнэн, «Улууска 1998 сыл сэттиний, ахтыны ыйдарга бюджет үбүн ороскуоттаанын кытаанах режимин киллэрэр туһунан» бонпуруоһу улуу дьаһалтатын экономикага өтөһөн начальнига ИВАНОВ Н. Н. турурда. Кини үөскээбит финансовый кризисин, быланнааһынат нолуоктар уонна булгуччулаах төлөбүрдөр бюджетка ситэ киллэртэринэн сибээстээн, СР Президент М. Е. Николаев бу дьыл алтынны ый 10 күнүгэр 606 №-дөөх «1998 сыл төрдүс кварталыгар СР бюджет үбүн ороскуоттаанын кытаанах режимин киллэрэр туһунан» Ыһаага тахсымытын иһитиннэрдэ. Ыһаах ис көбүөсө бюджетта төлөрүүгө, үбү сымдыан туһанынча уонна ороскуоттары ачатынча туһулаарын ыйда. Харчынан төлөбүрдөр манньк ыстатыйаларынан эрэ өгөһүлүөхтөөхтөр: хан-

наас, стипендия, өгө пособиета, резервнай фонд ороскуоттара. Атын ыстатыйалар, чопчулаан ааттааххастаа хабарыстыбыта, аһылык, эки-томп, социальнай көмүскэллээх буолуу харчыны, хардарыта ахсааныннан өгөһүлүлээхтөөхтөр. Балартан ураты бюджет ороскуоттары ыстатыйалара сымнааһын кумааһыларынан уонна хардарыта ахсымынан барыахтаахтар.

Итинэн улуу дьаһалтата, Улуу Муннаада бюджет дохуотун өтө хайдах туолан иһэринэн көрөн, бу сыллаагы бюджет ороскуотун каттаан көрүөхтөөхтөр, бигэргэттээхтөөхтөр. Манан сибээстээн, бүгүн бигэргэвэр бюджетта төлөрүүгө улуу баһылыга сирэй өһүөтү сүтэрэ ахтылынан Ийитын онук. Оттон республика таһымгар бюджет таһынаагы фондалар үлэтин киллэрин туран бастагы дотарыттаах соруктары үбүлээһиннэр СР Правительствотын Председатели көмүскэллээһиннэр эрэ ороскуоттааналара олохтоомут.

Бюджетта төлөрүү. Улууска сыл 9 ыйыгар нолуоктан дохуот кииринэ 10245,3 тыһ. солк. эбэтэр 67,8 бырыһыан. Ити ааспыт сыл туһааннаах кэмин кытта тэҥнээххэ, 7,5 бырыһыаннаах үрдүк. Саамай улахан подоходнай нолуок кииринэ 49,2 бырыһыан эрэ туолан, тардылык манна тахсыбыт. Биричиннэ—хамнас кэмингэр төлөмөтүттөн. Иккиннэн, 39868 тыһ. солк. трансферт кэлбит уонна 1400,0 тыһ. солк. бюджетка хардарыта ахсаанынан киирбит. Итинэн үбү киллэрин, ол эбэтэр дохуот чааһа 65498,2 тыһ. солк. туолбут, былаан 73,6 бырыһыан. Оттон бюджет ороскуоттуур чааһа 66422,0 тыһ. солк. төлөрүлүбүт, ол эбэтэр 76,3 бырыһыан.

Балары учуоттан, бүгүн улуу бюджетын үбүн туолуута сыл төрдүс кварталыгар 58830 тыһ. солк. бигэргэниэ. Бюджет кытаанах режимгэр кииринэн, бюджетнай төрүтүлэргэ коммуналнай өгөлөр иһин көрүлэр чөлүгүлэргэ ороскуоттааннаахха үбү 30 бырыһыанга диири халыччактыыр иһэрэлэр туттулар буоллулар. Быһыл сыл ааспыт ыйдарыгар бу ыстатыйага бюджет ороскуота 13,3 бырыһыан эрэ толоруллубут. Ол аата, чөлүгүлээх коммуналнай өгөлөргө 540,8 тыһ. солк. төлөмүт. Сүрүннээн, өтүк маска уонна квартилатага. Оттон электроэнергия иһин төлөбүр өссө 1996 сылтан тохтотуллубут, телефон өгөлөрүн иһин эмэ туох да көрүлүбүт. Быһата, улуу үрдүнэн келиһиһкэ киирбит 1720 иһин чөлүгүлээх коммуналнай өгөлөн туһаннаахха буолууна, иһиттэр 30 бырыһыаннара эрэ итиннэ тиксээхтөөх. Уустук үлэрин. Атын төхөтүлэринэн

туһаннааччылар көмкөлэрэ эмэ сарбылар, ол эбэтэр урут дөсдөк сымдыгыта родынаска үстөй үөһө өгөдөөхтөр чөлүгүлэрин туһанар буолаахтарына, билигин ити түөртү үөһө өгөдөөхтөр эрэ киирэрэ көрүлүннэ.

Хамнас кэлбэтинэн төрүтүтөр дөсдөк, оскуолага үсүһүстара эбэтэр төрүтүлэр араас суол хардарыта ахсымына, сүһүнүн, бородууктанан барытынан, өлөр сүрүн көрүгүлэргэр биир сымнаа олохтуурга бырайыак киирдэ уонна бигэргэниэ. Итиннэ хас биирдик нөһүлүк, төрүтэ төлөбүрдөөх өгөдөрү кэлтээн дохуот киллэриннэр, хардарыта ахсымыныс формаларын туттара—биримэ ирдэбилэ. Холбур, үөрөх, культура, доруобуйа харымтаанын управленнелара түһүртү сметаларыгар ологуран, төрдүс кварталга итиннэ 238,2 тыһ. солк. былаан-соруудах тиэрдилиннэ. Нөһүлүктөр дьаһалталара, төрүтүлэр хас биирдик техника өгөтүтөр эмэ итиннэ былаан-соруудах тиэрдиллэр ирдэниэ. Онноорор ыты, куосканы итин эбэтэр чааһынайдар таас чогуу туһаныларын иһин төлөбүрү олохтуур кытта умнулаабаты. Пассажирыгар таһыма бюджетка үбүлээһин уонна автобустарга анаан уматык көрүлүбүтүнэн, бюджетнай төрүтүлэр, нөһүлүктөр автобустарыгар уматык бөрүлүбүт буола. Бу төлөбүрдөөх өгө, пассажирдары таһыма суотугар, байыларын көрүтүлэргэр бөрүлүннэ.

Олохтот көстүүтэ, дьэ, итиннэ, утарыта харымнар өрүттэри үөскөтөн таһаарда. Кырдык, кытаанах. Ол курдук, улуу сымлаагы бюджетын үбүн ороскуота, дьин-дьиннэр ылаахха, бүһүтэ ирааһыт. Ити бүгүн манна төрдүс кварталга бигэргэминт бюджет хааһынага үп-харчы, дохуот киирэрэнтэн эрэ тутулуутаах. Онон суогу баар иһар үбүлээһин режимгэр суулан кэбиспэксэ, булар-таһар, баарга контуруолу, аминти олохтуур туһунан кэбиспэлиниэ. Олор сүһүнүлэринэн Улуу Муннаада быһаарымы ыланна. Ол хаһысхалары үөһэ билистигит.

Муннаах ити сүрүн бонпуруоһу таһынан «СР Государственной Муннаадын (Ил Түмэн) Контруолуур комитетин улуустары штаты таһынан общественной группатын тарйыр туһунан» көрдө, бу группа састаабыгар киирдилэр: ДВТИРЕВ Н. К.—салайааччынан, депутат Хатылаева А. А., юрист Попова Е. И.—члэһиннэринэн. Маны таһынан «Улуустары «Маарыкчаа» телестудия директорун хамнык үбүлүүр туһунан» бонпуруос киирэн бигэргэниэ.

С. СМЕРНИКОВА,

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КУТТАЛ СУОХ БУОЛУУТУН СЭБИЭТЭ

СР Президент М. Николаев 1998 сыл алтынны 31 күнүгэр 625 №-дөөх Ыһаагынан кини, общество уонна государство тыын суолталаах иһэрэстэрин хааччыны, экономикай куттал суох буолуутун хааччыны салаатыгар биир кэмин государственной политиканы олоххо илэрин сымаларыгар Саха Республикатын Экономическай куттал суох буолуутун сэбиэтин тарйа.

Сэбиэт састаабыгар киирдилэр: М. Николаев—СР Президент, Сэбиэт председатели; В. Власов—СР Правительствотын Председатели; С. Анастасов—РФ Куттал суох буолуутун федеральной сулуусуотун Саха Республикатын управленнетын начальнига; Н. Полатинский—СР прокурор; Л. Горен—СР юсти-

цияга министры; Н. Ли-Фу—СР государство баайындолун дьаһайыма министры; В. Сивцев—РФ Таможнига государственной комитетин Дьокуускайдаагы таможнигы начальнига; В. Федоров—СР ис дьылаада министры; М. Филиппов—СР байыаннай комиссара.

Экономическай куттал суох буолуутун сэбиэтин туһунан Балаһааныа бигэргэтилиннэ.

Сэбиэт састаабыгар киирбитинэн, СР ис дьылаада министры В. Федоров СР Правительствотын састаабытан таһаарылына.

СР Президентин 1997 с. сэттиний 25 күнүгэр 295 №-дөөх Ыһаага күүһүн сүтэрбитинэн аарылына.

НЕРЮНГРИГА БЭЛЭХ КЭЛЛЭ

НЕРЮНГРИ, Сэттиний 6 күнүгэр бөлүгүмүт Купрат күнүн иһинэ арай ааспыт сылаахха «Россия

саамай тунсадай куората» Бүтүн Россиятаагы конкурса ситиһиһитин иһин куоракка Гжель маастардара өтөрбүт сиздэрэй калалара биримэ быһымтынан кэллэ.

Биринн уонна бочуотунай диплому Москваттан дьаһалта баһылыга Василий Старцев араала. Кини бэйэтэ бу конкуре түмүгүнэн аналлаах бөлүгүн наараадалаһа. Баһылы куорат хаһайыстыбатын сайдытыгар үлө салгы былааннаахтык барыахтааһын бигэргэттэ.

Конкурса Нерюнгри бэйэтин бөлөбөр Кисловодск куораты кытта тэҥнэ аһыһар.

СНА.

ХАДААРГА—МАННАЙГЫЛАР

Ырыада илхамныт, хойнонго холбоомут Чурапчы
комсомолч ыччаттарын ахсааннара 1920 сыллаахха
18, 1925 с. 20, 1931 с. 225, 1940 с. 701 экин обит.
Хадаар иһиликтин маннайгы комсомоллаах дьонно-
руттан биридестэрэ Протодьяконов Ф. П. Кипп аҕата
суох Идэлгэр дьон алааска өлөрбүттара, Араҥас дьон
сайылынтаахтар, Гражданскай сэрин измигэр үрүн-
нэр жэллннар актыбынай комсомол уоллаах Бөлө-
нүүскэй оҕонньору ыта дьон таһааран хатын аны-
гар туруора сымдыбыттар. Бу оҕонньор 10 уоллаах,
6 кыыстаах, элбөх ыччаттаах хатын аймах обит.
Онон «нэстэбиллээх буолуоҕа, улахан өскө барыһы-
быт» дьон тохтообуттар. Протодьяконов Ф. П. учуу-
тал үрөбэр үөрөмүт, Дьокуускайынан Чурапчынан
сыйдан үлэлээн барап, иэли Уорба оскуолатыгар
маннайгы сөбүөскэй оскуолаба өбөлүгү үөрөһүт.

Диринг оскуолата саягдардын айыллаан үлөзгөн эрдэ-
бинэ комсомольская ячейка тэриллэбит. Онно Хадаар
иччаттара Дмитриев Н. Н.—Бөпөйуок уола, Адамова
А. Ф., Иванов П. Г.—Ногуу, Васильев Е. Л., Васи-
льев Н. Л.—Томороон уолаттара, Дьячковская П. В.,
үксүдэрэ үөрэнээччилэр, чилиэниэни киирбиттэр. Нэ-
һилиик кырдыгастара ахталларынан, Васильев Н. Л.
оссо Аймага киирэн олорон 1921—1923 сс. комсомо-
лец буолан кэлбит. Диринг оскуолатыгар учуутал-
лаабыт.

1929 сэмлаахха Хадаарга комсомольскай ичэйнэ гэрлэлбиг. Нэһиллэнкэ комсомольскай хамсаанын историйатынан дьарыктана сылдыбыт Осипов В. К. атарынан, оһно Дмитрийев Н. Н., Васильев Е. Л. секретардаабыттар. Бастагы комсомолеттар сүһүбэр туран эрэр Советскай былаас бары дьаалларын мээстэттгэр олоххо киллэрингэ нэһиллэнкэ дьадагыларынан бымбарданар депутаттарга, олохтоох Сэбиэт председателлэригэр Алексеев С. С.—Сэмэйинигэ, Агеев С. К., кыһыл партизан Константинов И. Н. күүс-көмө буолбуттар. Сага олозу тутар төлөнөөх санаалаах уруксуга улахан нэһиллэнкэ бастаан иһэр иччэттара тагараны, абааһыны итгэйдээччилэри, кулактары, эргэ олох хаалыныһаһнарын, хаартыһыттары утары сорунуудаахтык охсуспуттар. Очотообука архив докумуоннара аталларынан, Хадаар нэһиллэнкэ—415 ханайыстыба алаастарынан тарбанаан олоһоллоро. Комсомолеттар, улахан дьону ааһарга, суруйарга үөрэтэр, хотону дьыаһтан араарар, дьон өйүн-санаатын уһугуунарар культурунай революцияны кытары таһынан, ис түһөөһүнү хомуйууга, араас тардылары төлөрүүгэ үгүс үлэни кыһыттар.

1927-снйлаахха Арбаа Бөрө халдвгайгыгэр олорер
Бэрнискээр сага днэлэрнгэр, Быда алаасха, Сүргэй
Арылаагэр лнхбестэрн, ангар бнлацаншары үлэлэн-
цнттэр.

Хоргада тагара дьэстигэр майгайгы сангарбатни-
циин ажалтаран көрдөрбүттэр. Хадвар Нивольевская
тагара дьэстин бүтэһик аабыта Колодезников Н. С.
— Уйбаан аабыт тагара дьэи оччотоогу мурдбаас-
тары улаханнык соһушпут. Ол сағана Титиякэһхэ
сэбиэскэй даанын, маһаһын аһыллар. Прохор Спир-
нов — Мэһэйиһкэ уола аһыһат буола сымдыһыт.

1929 сэллээххэ сирэ түгээни ынаталлыбыт. Сирэ дуура быһыматынан түгээни кэҥийтэн холбохутая.

[illegible]

1932 сэмдэааха Чураачига МТС тэрлэлхит Бу тэрилтэ хэлбэхунтаахыны сэлгэн мэтэргэ улахан төлүү буюубут. Чууину алаастарга, үрэлтэргэ дынги тывастах-уустах, урут суох тыва хаһаайыстыбатын массыналарга үлэлдэн барыбттар. Оройуон яниигэр тивография тэрлэлдэ хаймат тахымбт, пароник кэлэн алетро-уот сандаарбт, радио ситарбт аһыйах да буюлар, телефон үлэлдэн нуруут бүтүүн өсөөкүүрөр кэмэ кэлбт. Дьон түмөр сирдаригэр аапар балаһаннарга, бырабылнамныа дыһазиртэр итлэннэ хаһаагтарын таһааран дойду политическай одоорун, күнүбэди үлэни-хазинаһа сырдатар буюубуттар. Нийлэвэк техникада тартарыллаах, үлэлдэн баһалаах аччактара аймалабыт трактористар курстарыгар уөрөмүттэр. Малыйык трактористар Дьячковской Н. К., Сергеев П. Р. I, Сергеев П. Р. II, Феофанов Н. Е., Феофанов Н. Е., Карпова М. Д., Протодьяконов Федор, Старостина Вера, Харитонов П. Ф., Горшко, Лукин П. Д., НАТИ, ХТЗ, ГАЗ трактордарын ойдуур кырдыадастар, билигин даанын ити кэмэ астынан ахталлар.

Бастырылган жылдыктар сыйларына: Стахановский хамсаанын түрүнник тапайбыз. САССР НК 1936 с. муус устар 2 күнүзүдө ыяазынан «Саха сирин стахановец мастара» айттары итөрөр буолбуттара. Сотуру колхоз ударник аитын «Юхтохобуттара. Хадаартан Григорьев Н. С., Протодьяконов А. Ф., Протодьяконов С. Д.—Сеоньно, Платонов А. П., Адамова В. Р., Степанов В. К., Кузьмин Н. И., Алексеев И. О., Алексеев Т. С., Филиппов Д. Г. уо. д. а. колхозтары уласниктарынан, стахановецтарынан буолбуттара.

П. В. БОЖЕДОНОВ.

Хаджир.

ЧАКЫРГА МУСТАН

БЕСЛЭХ 80 саяах үбүлүйгүр уруксу Эрдик Эрнстийн аатынан холхоз-совхоз 70-иус, 80-иус саялардаагы комсомолчтарын делегацидара Хонтоботтой, Хадаартан, Хайбахсыттан Чакырга мустан оркуода, музейн сырыттылар, муусламытыгар субуюсунулук төрийидилар.

Кызылбагын фиселлаах хааман тахсан Эрлин Эрнстийн, Кыра Хабырымы унуохтарыгар велок уурдулар, Сыншалан киинигэр мустан эдэр саастарын ахыстылар, туурт бадатын пайлалыктар эдэр аячылттары лийикитин да иккес сибээстөөх, дорордуу, түмсүтээх, теге үлэстэри салдааччы, байытааччы, чөл олохтоох бэстэлдэлэриг бисаларын, лийикти эрэллэриг этиллэр.

Комсомол ветеранлары: БЕСЛКС райкомун инструкторынан үлмәсөйт Марйона Аграфена Сергеевнаны—1940 сылтан, Афанасьев Николай Константиновичы—1945 сылтан комсомол чилинворин, Улз Кызыл Знамята орден кавалерын, бөдәсүйбүт Эридик Эристини аатынан колхоз комсомольскай тәрлэтти 1957 сылтан бастакынан салайбыт Дмитриев Николай Степановичы, «Туйгун үдэтти йин» медаллаах, 1965 сылтан салайбыт Филиппов Михаил Петровичи, араас кымьорго салайбыт Хатылаева Акулина Афанасьевнаны, Падон Василий Романовичи, Адамол Владимир Петровичи, Чакыр бастакы сүйүх комсомольскай тәрлэтти араас кымьорго салайбыт Филиппов Александр Васильевичи, Кузьмина Александра Петровнаи, Романова Анастасия Прокопьевнаны, пол-

хоэха-сэхэха мааныысытынан урдук таһарымы-
лаахтык үлэһэн Саха АССР Верховнай Советыгар
депутатынан талыллыбыт Спирidonova Мария Есо-
ропovна, СССР өбүгүм чылыһынэн тадыллыбыт
Григорьевна Елена Никитична, оройуон комсомол-
най тэриэтигүн салайымыу, ытыан истэригүн Ма-
твеева Мотрена Николаевнаны уо а чыстэтигэр.
Сыныылан киингэр муустубут илхдыгтар, олох-
тоохтор дусуула сыппаанылар, «Кордөөхтөр, буу-
гас өйдөөхтөр» кыраһыһыһылар гүөрт кэллэх
хампаандаларыттан олохтоохтор илэиһыллэх таһы-
тылар.

Николай ФИЛИНОВ.

В. ЖИРИНОВСКАЯ ХОТУГУ ДЬОН
ТУЪУНАН ДОБОВО

ЧЕРСКОЙ. Байгата даганы сочно библиотекын РФ Госдумынын депутаты, ИДПР байгальны Владимир Жиринговский Москвага олорон ийн явах Алдараа Халыма улууһа алохтоохторугар өкөөһүннэтин хөрдөрдө. Иккн «улуу библиотек байгальга Николай Бандероны уолна ийн дьону үлэһиттэн ууратар түһүмэл башыруоһу» туруорсар Алдараа Халыма алохтоохторун ойүүргэ байһаарыныа. Жиринговский санньырынан, чуолан, бу дьон буруйдааранан улууһка үбүлүүчү үлүстэ бааһыаммыа үөскөтө.

Ита тукунал II Жаңыновскийы кытта баретсөөт

ОҒО ТУҒУГАР КЫҘАМНЫ

Нибэлэнт оролору дьлгэрэ үөрэтэн-ичтэн киинэ тэриллэбэти номнуо 5 сылын туола ааста. Бу киини директор А. П. Переседова илээн-саралаан үлэлэтэн кэлэ. Антонина Павловна бу үлэтин өссө арда, 1990 сылаахтан шарыах оҕолорх төрөнүштүтэр олохторун тутууан эмэт хантанант киби дээн не сүрөбүттэн кыһанан турар саралаабыта. Кырдыга даҕаны, шарыах оҕо, төрөнүштүтэр найгыларын табан сыһыанна-һары ылбычча киби сатаабыта буолуо. Нибэлэнт оро-лорх ийэ үлэлээх буолуутун, эмэ барар оҕоҕо номо-ну оҕорууну тустаах тэрилтэлэри көрбөн туруорса-ра, 1991-1992 сс. үөрэх дьылгытар аскулорго илэрэр савстаах оҕолору дьлгэлэринэн көрбөн үөрэххэ ба-ламыабыта. Онтон улахан сыра амантан 1993 сыл-дяхха дьлгэрэ үөрэтэн-ичтэн киинни астарбыта. Бу киби бэлэтин оһыттаах педагогтары түмүт бөлөн коллэктин. Улауу үрдүкөн нибэлэнт оҕолору хаан үрдүк талаарылаахтыы үлэлтир.

By танинч үзэлнэр учууталлар, бэры үзэлнштэр нурдк үтүе снпаллах дломмугугар башгы, тэрш- нүттн, махшнбшт мугура снхс улахн.

Т. КОЗЛОВА, докторант.

«Березка» үһүһаанна

1997-снл ахсынньа мйта улаус днхалдатын 544
М-дэх уграарьнан Чуралтн салхыннэтн «Берега»
убууаанытар ннблннт хонн ыарьлах оролор доруу-
буйзалрын туругун ахлугэр тнхэрэргэ ашалаах гру-
па ашыллан удатн софалаабыта. Бу олох кнхалда-
тыгтан—ыраах Нерюнгрн хонн Дьокхускай куорат-
тарга ыарьлах оёону эмтэтэ ашаныар таланыбатыт-
тан, тороппуттар тус кнхалдзырын ойдон олохто-
мст дьхал.

Группица малдыар оҕолор оҕо ирэйиң наһарыаһыттыына бэйэлэре элгитин илдьэ кэлэҥҥи устат элгитэллэр. Груһи хонуктаах, Манна барыта 6 ий устат 43 оҕо элгиттэ, ол иһигэр 20 ийэллэит, 23 араас ыарыһааҥҥа туһар оҕолор. Элгитир ирэйиң М. Н. Васильева, элгитэрэллэриң Е. С. Маркова уонна массажка, физиоһиһаратуһа аһал үөрэхтэһ О. Ю. Маркова, итэһиңдэриңа С. М. Носорова, С. П. Матвеева, С. Г. Обутова, Л. П. Матвеева, М. С. Хомһодова оҕолорго иһкэ ийэ курдук аһархыт, сыһаһыт сүһиһиһаһа үлэһиһлэр.

Биздир өрө уонна төрөннүүт маһалдааларын таба ойдоон, бу маһык группаны астарбыт дьонго—улаус дьаһалтатын баһарытар А. А. Шадритига, үөрүк управлениетын баһарытар М. А. Никифоровна, оҕоһун баһарытар М. И. Чечигинараа, социальнай көмүскэл урунун баһарытар С. С. Кривоножичига, дьуһаан коллективнытар төрөннүүтэр маһалдаа улахан.

H. HINKUTENNA.

«Березка» үйүлүн сазбадуссаңиз.

XXX

Атын оогон Бурден Толья «Биезиз» уһуһаан реабилитационнай группатыгар, сымдан доруобуйата ту буста. Майгытыһын хонкутубда, оһолору кытары элситир. Атын уһуһааннарга сымдан хойоон ааһыныгар, үткүүгэ, араас дыһалларга кыһаан кыттыбат ээ. Мэһинэ кэлэн үткүүкүлүүр, маһыһыр уонна хойоон ааһаҥҥа үөрөмүт.

Мэвнэг rehabilitационнаа групп баара олус номлолх, тулаллах. Нишиги өттүгэр өссө изигэли, сайын-парыахха наада обит. Итаточчылар, эминттар, уһууаан бары үлэһиттарын оворотор сыйһаннара үчүгэйб сүрдэх, хаһан бадарар кэллэххэ үөр-көтө көрсөддөр. Барыа махтал буолуоххун киһилэргэ.

М. БУРЦЕВА, торопшуг.

ЧУВСТВУЮЩИЙ

XXX

Мийдараайттан илээн оюм Айнал Бедиев бу
группада түөрт илдиэлэ устата сырытта: «Борзона»
уһууаан релбиантанционнай группатын бары үлөһүт-
таригэр махтаа, байыыба тылаарын атабин. Кинилэр
ахсаабат кыһаммыларынан оюм эмтэтэн, туһанан
таарыста. Ити кэмис тукусубт, сайдыыт, улааппыт.
Ыларыах ордолор манна кинилэктэртэн илээн эм-
танилэртэн үгэһэ кубулуйуохха.

Анастасия БЕЛЯЕВА, торопнут.

Черский байгуулсын делегацийнх уугуусаада «Ид-
лынсан явдал» хаймагис бэжээтээснннг агуурууттан
ламьаааа сон.

Улауу олохтоохтору билигин Владимир Вельфонтин билигин соратниктарын кытта хотугу ыраади социальнай-экономическай проблемаларын билииларыга, хотугу дьону коммунистическэй ымыктыгыт сокуоннары олоххо киллэринини хотуруулааһымыга эмиз ити курдук актыыбынайдык ылсар буоллар дии социаллар. Хомойуох иһин, НДР бу үтүгүн чыыраах тумсу да сайанын отторбокко олорор.

CHA.

Экэрдэлибит!

**ЫТЫКТЫР КОЛЛЕГАБЫТ,
АБА ТАБААРЫСПЫТ**

Чэлчэтиилээх
сүрүтүү

СҮТҮКТЭННЭБЭТ

АТЫНДЫҚТЫ

94843 No 125.

Автор сурттар үзгөчө
инан радиация процессинин
алдынан сөнүгүшү булган
уртко мыйзамдар жакынкы
кылымдын аягындагы
бул мезгилде түзүлгөн